

Федор Роббек

Ыллаябын, нап—намыын ырыаны

(ырыанньык)

Дьокуускай ★ 2000

УДК 784.4 (571.56)
ББК 85.314 (2Рос-Яку)
Р 58

Литературный редактор *Степан Дадаскинов*
Составитель *Анатолий Семенов*

Р 58 Роббек Ф.И. Ылыабын, нап-намыын ырыаны (ырыанньык):
/Республикатаабы норуот айымньытын Дьиэтэ. — Дьокуускай,
2000. — 76 с.

Роббек Ф.И. Споем душевные песни

Известный мелодист Федор Роббек создает свои песни о Колыме-реке, о природе Якутии, о любви. Его песни пользуются популярностью.

Сборник песен издается в помощь самодеятельным творческим коллективам, вокальным ансамблям и любителям песни

ISBN 5-88080-316-3

©Роббек Ф.И., 2000

"Ыллыыр уулусса" олохтооҕо

Кини матыыптара, айбыт ырыалара хайдаҕын, ордук музыканнар уонна ырыаһыттар, бу хомуурунньук ноталарын көрөөт, тута билиэхтэрэ. Сорохтор, хоһоон икки-үс строкатын ааҕаат, ону суруйбут киһи талааннааҕын эбэтэр көннөрүтүн билэбит диэччилэр. Син ол кэриэтэ, ырыа нотатын билэр дьонго, ноталар элбэби этэн эрдэхтэрэ.

Мин Федор Роббек ырыаларын үгүс дьон сөбүлээн ылыаҕа дии саныыбын. Дьингэр, мелодист Халымаҕа биллибитэ ыраатта. Бэрт элбэх ырыата ыланар. Кинилэр киэнг эйгэҕэ тахсалларыгар бу ырыанньык аартык арыыаҕа. Ол

иһин, чэхчы талааннаах киһибит айымньыларын сыаналаан, күнү көрдөрбүт Орто Халыма улуунун Дьаһалтатыгар махтанабыт!

Манна сыһыаран, Улуус салалтата айар талааннаах, мелодистарын уонна эдэр поэттарын, сэһэнньиттэрин кинигэлэрэ тахсарыгар махталлаах көмөнү өрүү онорорун этиэх тустаахпыт.

Федор Ильич Роббек төрөөбүт сирэ — Березовка, сыла — 1947. Эбээн да, саха да хаана баар киһитэ... Алта бииргэ төрөөбүттээх. Рыжовоҕа, Хатыннаахха, Орто Халыма куоратыгар үөрэммитэ. Армияҕа сулууспалаан баран, совхозка рабочайдыыр, кулуупка баянистыыр. Билигин оскуолаҕа ырыаны үөрэтэр учуутал. Быһата, баянын хаһан да тэйиччи уурбатах, аттыттан араарбатах киһи.

Кини, үксүн, отгуу, илимнии уонна мас мастыы сылдьан ырыаларын матыыбын "булар". Сороҕор, дьизитигэр түөрт-биэс чаас устата баянын "аалан" баран, ырыа дорҕоонун таба туппакка, кыһыран-абаран турара да ханна барыай? Биэс уон хоһооно ырыа буолбут поэт Егор Лаптев: "Сүөдэр дьизэбэр тиэтэйэн, тэлэкэччийэн киирдэр эрэ — кини ырыа тылыгар-хоһоонугар наадыйбытын тута билэбин," — диирэ. Дьэ, итинник айар иэһии таарымтата киирдэбинэ эргичийэ-тэлэкэчийэ түһэр, эмиэ да тырыттар, онто сотору баҕайы уостан-аһан хаалан, истинник мичээрдиир,

дьикти киһи — Федор Роббек Орто Халымаҕа, Ойуһардаах бөһүөлэгэр олоһор. Онтон эмиэ дууһатын-сүрэхин туттарбыт Хатыһнааҕар тийэр...

Мин билигин "Ыллыр уулусса" олохтооҕо диэбиһпэр эргиллэбин. Ойуһардаахха, киһи дьийэтиһтэн бэрт чугас, бэртээхэй ырыаһыттар Евдокия Бандерова, Мария Третьякова, Вера Оконешникова уонна норуот матыһыбынан ырыалары ыллааччылар Алексей Бандеров, Екатерина Носова, Иннокентий Волков уонна культура ветерана Николай Волков олоһоллор. Халыма маннайгы мелодийа Дмитрий Тарасов эмиэ Федор Роббеге кытта ыаллы олоһбута. Оттон поэт Егор Лаптевтыһн биир уулусса олохтоохторо этилэр. Киһилэр иккиэн сүүрбэттэн тахса ырыаны айбыттара ылланыр.

Мелодист Федор Роббек кэргэнэ Матрена Ивановна Бандерова уусуран самодеятельность ветерана, олоһун доһоро айбыт ырыаларын, чыхчыта да, аан бастаан ыллааччы уонна сыаналааччы буолар.

Талааннаах мелодистыт ырыаларын хомуурунньута тахсарыгар республикатаағы норуот айымньытын Дьийэтин төһүү үлэхитэ Анатолий Семенов үтүөтэ улахан. Уонна, чэ, үтүөкэн мелодистыт ырыаларын ылыаһын!

Степан Дагаскинов
РФ уонна СР культуратын Үтүөлээх үлэхитэ

Дойдулаахпыт биһи биир

Егор Лаптев тыллара

Истинник

Муус-таах буор-тан си-лис тар-дан
Буур-ба тыал-га мус-кут-та-ран,
Көм-нөх хаар-га бү-рүт-тэ-рэн,
Му-тук-та-ра тос-тон тү-һэн
Э-рэй-дэ-нэн хо-ту тиит-тэр
О-йуур буо-ла ү-мүөр-бүт-тэр
// тап-тыы-быт.

Муустаах буортан силис тардан,
Буурба тыалга мускуттаран,
Көмнөх хаарга бүрүттэрэн,
Мутуктара тостон түһэн
Эрэйдэнэр хоту тииттэр
Ойуур буола үмүөрбүттэр.

Чыып-чаап, чыып-чаап кэпсэтиһэ,
Тииттэн-тииккэ көтө, түһэ
Быыкаайыктар — чооруостарбыт
Онно мустан оонньоохтуулар,
Тымныы баарын чыычаахтарбыт
Мэдьэспиттии туттаахтыылар.

Чооруостардыын, ол тииттэрдийн
Уруу-аймах эбиппит.
Дойдулаахпыт биниги биир —
Чысхаан тыаллаах хоту сир.
Дойдубутун, оо, бары
Туохтаабар да таптыыбыт!

Үрэх унуор

Истинник

Леонид Попов тыллара

Үө- мэх үөт- тээх ү- рэх
у- нуор ү- рүн бы- лаат
кес- төр, сү- тэр. Сү- рэх
таа- йар ки- ни буо- луо,
Ки- ни буо- луо сү- рэх э- тэр

Үөмэх үөттээх үрэх унуор
Үрүн былаат көстөр, сүтэр.
Сүрэх таайар — кини буолуо,
Кини буолуо — сүрэх этэр.

Доҕор кыыспар, ырыам көтүүй,
Бииргэ сырыт бэйэм курдук.
Таптал тылын кыыспар этиий,
Бэркэ кистээн, бэйэм курдук.

Үлэм бүтэн, унуор туоруом —
Күнгэ тэннээх күммүн көрүөм.
Үрдүк сыырга күүтэн туруо,
Саҥа көрбүт курдук үөрүө.

Биллибэт саллаат унуоѳар

Герасим Ситтинскэй тыллара

Долгугуулаахтык

Ыар сан- ньыар ку- тур- бан кэ- ми-гэр ы-тык
сир чун- ку- йа и- хи- йэр. А- йыл-
-ба кы- та ры ха- раас- тар, Аар ха-
хос
-тын са- наар- баан суу- гу- нуур. Буо-
ырыата:
-йун буо- рун үр- дү- гэр - бил- ли-
бэт сал- лаат у- нуо- ѳар. Буо.//
у- нуо- ѳар. Өл- бүт. // у- нуо- ѳар

Бар санныар, кутурбан кэмигэр
Ытык сир чункуйа иһийэр.
Айылба кытары хараастар,
Аар хатын санаарбаан суугунуур.

Хос ырыата:

Буойун буорун үрдүгэр —
Биллибэт саллаат уңуоҕар. } икки хос

Өлбүттэр ааттарын аһыйан,
Көмүскэ ууларын халытан
Оболор, ийэлэр ытыыллар,
Огдообо, тулаайах хаалбыттар.

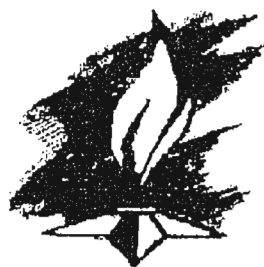
Хос ырыата.

Сэрий-уот төлөнүн ааспатах
Сир үрдүн эдэркээн ыччата,
Баарабай махталын этээри
Бу манна тохтуулар мэддьитин.

Хос ырыата.

Умнума кинини диэбитти
Умайар кып-кыһыл сибэкки.
Тыыннаахтар санныйан, кэриэстээн
Турабыт чуумпуран, нөрүйэн.

Хос ырыата.

Ити дьикти оһуокай

Иван Егоров тыллара

Сэгэччи

Хо- ту сир- гә саас кә-лән хаар-га түс- пүт
Дьэр- гэл- гән дьи- рим- нии-рин са- на- тан
дьиэ- рэн- кэй- дээн тә- биэх- тин! И- ти дьик- ти
Э- һиэ- кэй. Э- һиэ-кэй- диир э- һиэ- кэй!
И- ти дьик- ти о- һуо- кай,
О- һуо, о- һуо, о- һуо- кай!

Хоту сиргэ саас кэлэн,
Хаарга түспүт дьэргэлгэн
Дьиримниирин санатан,
Дьизэрэнкэйдээн тэбиэхтин.

Хос ырыата:
Ити дьикти эһиэкэй,
Эһиэкэйдиир эһиэкэй!
Ити дьикти оһуокай,
Оһуо, оһуо оһуокай!

Эдэр кыыстыын сиэттиһэн
Эргичийэ туруохтун,
Икки имэ тэтэрэн
Илгэ күөбү туойуохтун.

Хос ырыата.

Добордоһуу сэргэтин
Добун сиргэ туруордун,
Саламааттаах чэчирин
Суугуната оонньоохтун.

Хос ырыата.

Кыынньар кымыс чороонун
Күнгэ өрө көтөхтүн,
Эйэ, олох уйгутун
Эбэрдэлии көрүстүн.

Хос ырыата.

Обо дьону хомуйан
Окумалтан ылсыһан,
Үөрүү-көтүү үткүүтүн
Үөрэ-дьүөрэ үктүөхтүн!

Хос ырыата.

Дьүкээбилим уотугар

Егор Лаптев тыллара

Сыыдамнык

Дьү- кээ- би- лим уо- ту- гар,
Дьик- ти дьи- рим су- ну- мар —
Кы- ра- на- нан са- бым- мыт,
Кыл- баа- рыч- чы та- раам- мыт
Хо- ту дой- дум, көр, миз- нэ
Хо- му- ра- бын киэн иэ- нэ
Сүүс ө- нү- нэн кү- лүм- нүүр,
Сүүс а- ны- тык үн- күү- лүүр.

Дьүкээбилим уотугар,
Дьикти дьирим суһумар —
Кыраһанан сабыммыт,
Кылбаарыччы тарааммыт
Хоту дойдум, көр, миэнэ
Хомурабын киэн иэнэ
Сүүс өнүнэн күлүмнүүр,
Сүүс анытык үнкүүлүүр.

Дьүкээбилим уотугар,
Дьикти дьирим суһумар —
Хара саарба, үрүн эһэ,
Уоттаах саһыл ойуолуур.
Кырса буолан бөкүнүһэ,
Субуруһа сырсаллар,
Ардыгар, ол долгуннар
Кугас тугут буолаллар.

Дьүкээбилим уотугар,
Дьикти дьирим суһумар —
Ийэ куппун, изйэр дьолбун
Илэ көрөр курдукпун.
Ыллыр ырыам хас тыла
Сырбалдьыйар миигин тула —
Дьүкээбилим уотугар,
Дьикти дьирим суһумар...

Хаар кыраай вальса

Степан Дагаскинов тыллара

Набыллык, вальс тиэмнэтэ

Хаар ма- нан ту- на- ла,
Хаар ы- раас кыл- ба- на,
Хаар сыр- дык ча- бы- ла,
Хаар кү- лүм тө- лө- нө
хос ырыата:
Кыт- тыс- та, хол- бос-
-то хаар кы- раай валь- сы-
-гар. Кыт- тыс- та, хол- бос-
-то хаар кы- раай валь- сы- гар.

Хаар манган тунала,
Хаар ыраас кылбанга,
Хаар сырдык чабыла,
Хаар күлүм төлөнө
Кыттыста, холбосто
Хаар кыраай вальсыгар. } икки хос

Ардыгар, бытааннык,
Ардыгар, ахсымнык
Хаар түһэр үнкүүтэ,
Таптал да иэйиитэ
Барыта манна баар
Хаар кыраай вальсыгар. } икки хос

Хаар курдук набыллык,
Хаар курдук нарыннык
Тутуһан дугунуох —
Хаар курдук ырааспыт,
Хаар курдук сырдыкпыт
Хаар кыраай вальсыгар. } икки хос

Бу үөрүү үнкүүтэ,
Бу таптал үнкүүтэ
Сулуска көтүттэ,
Сиргэ да эргиттэ —
Ылатта, дайытта
Хаар кыраай вальсыгар. } икки хос

Кубалар

Григорий Николаев тыллара

Истинник

Үр- аҮ- бү- нэн ку- ба- лар
Кө- төн аа- һан э- рэл- лэр.
Са- на хаар- ды ма- Һан- нар,
Эн би- һи- гин- һии ик- киэ- лэр.
хос ырыата:
До- бо- руом ку- ба кур- дук
Эн кэ- рэ- бин, на- рын- Һын.
Бу сир- гә көр- дөөн бул- бут
Мин дьо- лум эн буо- ла- Һын.
2. Бүтүүтэ
// эн буо- ла- Һын.

Үрдүбүнэн кубалар
Көтөн ааһан эрэллэр.
Саһа хаардыы маһаннар,
Эн биһигинии иккиэлэр.

Хос ырыата:

Доһоруом, куба курдук
Эн кэрэбин, нарыннын.
Бу сиргэ көрдөөн булбут
Мин дьолум эн буоллабын.

Айылбаны киэргэтэр
Дьохун-мааны көтөрдөр
Үһүйээнгэ кэпсэнэр
Кэрэлэрэ сөхтөрөр.

Хос ырыата.

Соргулаах олох суола
Эн биһиэхэ арыллар,
Дьол сандаарар сулуһа
Ол сабаһа умайар.

Хос ырыата.

Үрдүбүнэн кубалар
Көтөн ааһан эрэллэр.
Көтүң, көтүң кубалар,
Көтүң кэрэ кубалар!

Хос ырыата:

**Национальная
библиотека
РС(Я)**

Сайылыгым

Мария Прокопьева тыллара

Истинник

Оон- ньоон кү- лэн а- таар- быт

О- бо саас- пын көр- сөө- рү,

Са- йын кү- нүм ор- то- луу

Са- йы- лык- пар мин- тий- дим.

Са- йы- лы- гым ба- рах- сан

Си- бэ- ки- нэн си- мэм- мит,

О- то- ма- на си- тээх- тээн

Ор- дук кэ- рэ сыт- там- мыт.

Оонньоон-күлэн атаарбыт
Ожо сааспын көрсөөрү,
Сайын күнүм ортолуу
Сайылыкпар мин тийдим.

Сайылыгым барахсан
Сибэккинэн симэммит,
Ото-маһа ситээхтээн
Ордук кэрэ сыттаммыт.

Күнтэн туллан түспүччэ
Күөрэгэйим көһүннэ,
Көрдөөх ырыа үрүччэ
Сүүрүгүнүү уһунна.

Ийэм, аҕам олобор —
Балаҕаммар мин кэллим,
Иитиллибит биһикпэр
Бокулуоммун мин биэрдим.

Ходунаба

Александра Григорьева тыллара

Көрдөөхтүк

Хо- туур- бун кы- та- ры
сиэт- ти- һэн Сы- һыы- га
дьиэ- рэн- кэй тэ- бэ- бин.
Күөх хо- нуу о- ту- нуун
Куус- ту- һан Дэ- гэ- йэ
Үн- күү- лээн тэ- йэ. Бин.

Хотуурбун кытары сиэттиһэн
Сыһыыга дьиэрэнкэй тэбэбин.
Күөх хонуу отунуун куустуһан
Дэгэйэ үнкүүлээн тэйэбин.

Көмүстэй кыымнары бэлэхтии
Күндэл күн миэхэбэ мичээрэр,
Кыысчааным, дьэ, кытаат диэбиттии
Көрдөөхтүк даһаны имнэнэр.

Бугултан бугулга дыгыйан
Сардана дьэргэйэ ойуолуур,
Кылбанныыр хотуурбар кылыйан
О, көрүн, миигинниин — уой, оттуур!

Кэлий, күүтүөм, добоччугуом!

Василий Барабанской тыллара

Сыыдамнык

Кэ- лий, ман- на, туун- да- ра- ба,
Ла- бык- та- лаах таас ха- йа- ба.
Кө- тө да- йа көр- сө тии- йиэм
Кө- нүл тул- лук биэ- бэ- йиэм.

Кэлий, манна, туундараба,

Лабыкталаах таас хайаба.

Көтө-дайка көрсө тийиэм,

Көнгүл тулук биэбэйиэм!

Уоттаах тырым сулуһум,

Кэлий, күүтүөм добоччугуом.

Табам үөрүн маньы-маньы,

Уоспар ааккын аатты-аатты.

Кэлий, күннээх сааскылы,

Былыта суох халлаанны.

Күөх унаарга сууланан,

Дьол кустугун туптугунан.

Кэлий, манна, туундараба,

Лабыкталаах таас хайаба.

Көтө-дайка көрсө тийиэм,

Көнгүл тулук биэбэйиэм!

Кэтэрийнэ Захарова кэриэһигэр

Набыллык, ис дууһаттан

Степан Дагаскинов тыллара

Бү- гүн э- миз Бү- лүү ө- рүс,
Таат- та, Ам- ма тыа- ла- ры-
гар Кы- һыл кө- мүс, күн- нээх кө-
-мүс Кы- лы- Һа- ба ку- ту- лун-
хос ырыата:
-на. Кэ- рэ куо- лас Кэ- тэ- рии-
-нэ Кэ- бэ- лии- рэ и- һи- лин- нэ
Са- ха о- мук саас- кы кэ- мин
Са- йа туо- йар ыл- лыыр и- ти
Кук- куук! Кук- куук!

Бүгүн эмиэ Бүлүү өрүс,
Таатта, Амма тыаларыгар
Кыһыл көмүс, күннээх көмүс
Кылыһаба кутулунна.

Хос ырыата:

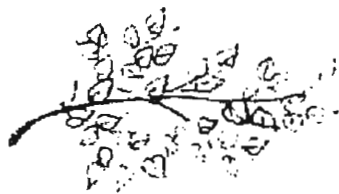
Кэрэ куолас Кэтэрийинэ
Кэбэлиирэ иһилиннэ.
Саха омук сааскы кэмин
Сайа туойар, ылыыр ити:
«Кук-куук,
Кук-куук!»

Өрдөөбүтэ ыллаабыта
Өйгө-кукка инэн хаалбыт,
Сибилегин хоһуйбута
Дьииэрэһийэр дэтиэх курдук.

Хос ырыата.

Талба иэйии, аптаах талаан
Өлбөт-өспөт буолар эбит.
Сүрэх аайы кини ылаан
Сырдыы сылдыар буолар эбит.

Хос ырыата.

ЫЛЛЫАҒЫҢ, НАП-НАМЫҒЫҢ ЫРЫАНЫ

Степан Дагаскинов тыллара

Намыыннык

Ыл- лыа- ғың нап- на- мыын
ы- рыа- ны, ый, су- лус
и- җил- лиир ы- рыа- тын.
Ма- ған хаар ор- гууй- дук,
на- җыл- лык тү- Һэ- рин
са- на- тар ы- рыа- ны.

Ыллаағың нап-намығың ырыаны,

Ый, сулус иҗиллиир ырыатын.

Маған хаар орғууйдук, наҗыллык

Түһэрин санатар ырыаны.

} икки хос

Ыллыабын күн-таптал туһунан
Ып-ыраас, сyp-сырдык тылынан.
Сүрэхпит суохтаата даҕаны
Ол намыын, ол кэрэ ырыаны. } икки хос

Бу сиргэ, дойдуга биир эрэ,
Биир кэрэ ырыа баар быһыыта,
Ол таптал, ол таптал иэйиитэ
Туойулар нап-намыын ырыата. } икки хос

Мунчаарар, санныйар түгэммэр
Мин нарын тапталбын ылыыбын.
Оччоҕо сааскы күн күлүмэ
Тыкпытын кэриэтэ сырдыбын. } икки хос

Туйаарыма, ыраатыма

Наталья Михалева тыллара

Истинник

Ы-раас күн-нүү кү-лүм-нүү,
Ы-рыа буо-лан ты-рым-ныы,
Ы-раах су-лус кур-дук дуу,
Ы-ра са-наа буо-лан дуу
хос ырыата:
Ту-йаа-ры-ма, Ту-йаа-ры-ма,
Са-ха кыы-һа ы-раа-ты-ма,
Ту-йаа-ры-ма, Ту-йаа-ры-ма,
Са-ха кыы-һа ы-раа-ты-ма.

Ыраас күннүү күлүмнүү,
Ырыа буолан тырымныы,
Ыраах сулус курдук дуу,
Ыра санаа буолан дуу
Туйаарыма, Туйаарыма, } икки хос
Саха кыыһа, ыраатыма.

Олонхоҕо эрэ тиллэ,
Номох буолан эрэ биллэ,
Орто дойду дьонун умна,
Олох үрдүк дьолун тумна
Туйаарыма, ыраатыма, } икки хос
Сулустарга талаһыма.

Уолан дьону уйадыта,
Уран куту умсутута,
Үрүн күнү түөскэр кууһан,
Үрүмэччи аккын миинэн
Туйаарыма, илэ кэлий, } икки хос
Саха кыыһа дуу дэтиий!

Кэрэ-Куоларга

Степан Дагаскинов тыллара

Истинник

О- нуор ан- ньан бас- тыы- гыт,
О- лус бэр- кэ ыла- лыы- гыт.
Ун- күү- би- тии тү- нэ- рэ- бит,
"У- чү- гэ- йиэн!" дэ- тэ- бит,
хос ырыата:
Күн- Куо- лар, Кус- тук- Куо- лар,
Кыыс- Куо- лар, Кы- лаан- Куо- лар!
// Кы- лаан- Куо- лар!

Оһуор анһан бастыыгыт,
Олус бэркэ ыллыыгыт.
Үнкүү-битии түһэрэбит,
«Үчүгэйиэн!» дэтэбит.

Хос ырыата:
Күн-Куолар,
Кустук-Куолар,
Кыыс-Куолар,
Кылаан-Куолар!

Эрэнэбит, эрэнэбит,
Элбии турун дуу диибит
Кэрэ-Куолар дойдулара
Буоллун саха кырааһа.

Хос ырыата.

Эһигинэн киэркэйиэхтин
Элиэнэбит кытыла,
Эһигинэн симэниэхтин
Эһиэкэйбит кырдала.

Хос ырыата.

Бары биһи баһарабыт,
Бука бары алгыыбыт:
Ураанхайтан ууһуу турун,
Уруй-тускул тутун, туойун!

Хос ырыата.

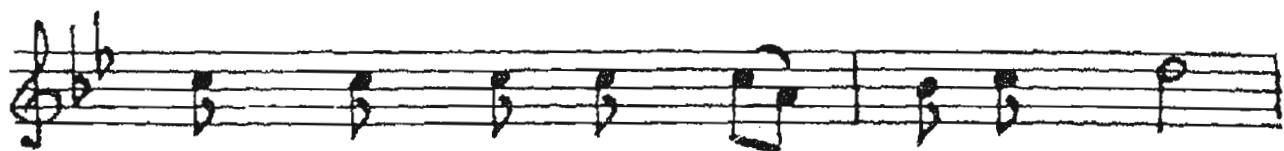
Суһуох туһунан ырыа

Степан Дагаскинов тыллара

Сэгэччи

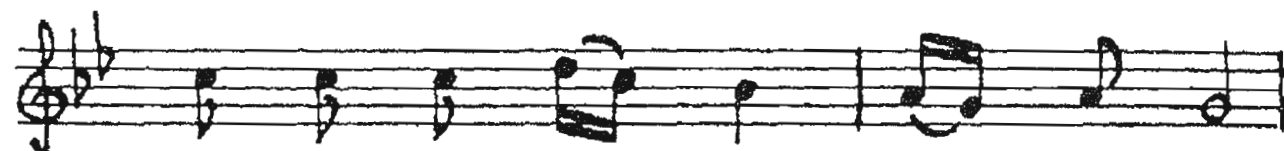
Дол- гун- ну- рар у- һун су- һуох,

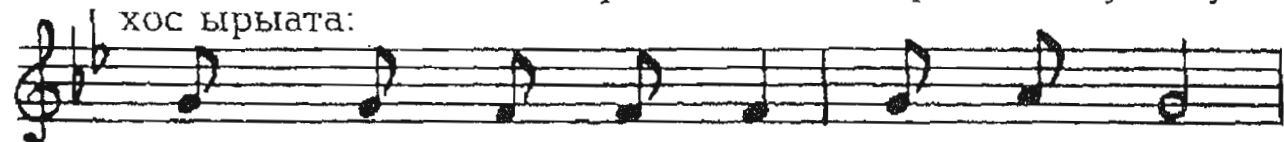
Тол- бон- ну- рар тор- ҕо су- һуох,

Су- бу- ру- йар су- буу су- һуох,

На- мы- лы- йар на- рын су- һуох!

хос ырыата:

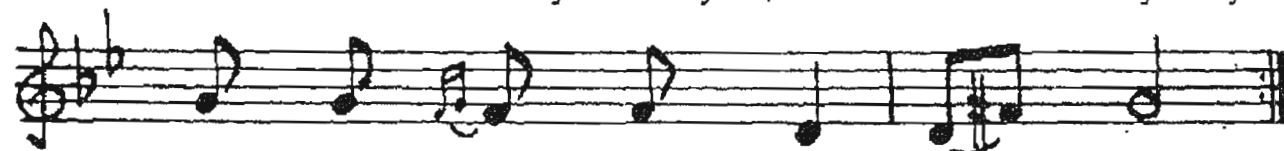
Ман- нык су- һуох, Маа- ны су- һуох,

Са- хам кыы- һын су- һуо- ҕа

Ап- таах су- һуох, Ал- ғыс су- һуох,

А- йы кыы- һын су- һуо- ҕа!

Долгуннурар уһун суһуох,
Толбоннурар торбо суһуох,
Субуруйар субуу суһуох,
Намылайар нарын суһуох!

Хос ырыата:

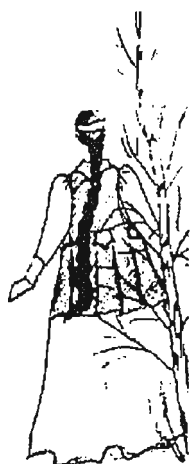
Маннык суһуох —
Мааны суһуох,
Сахам кыыһын суһуоҕа.
Аптаах суһуох,
Алгыс суһуох,
Айыы кыыһын суһуоҕа!

Үтүө санаа сүүмэхтэрэ
Үмүөрүһэн үүннэхтэрэ.
Үчүгэйкээн бу суһуоҕу
Үөрэ-көтө туойуоҕун!

Хос ырыата.

Уруй туһа — субу суһуох,
Ууһуур төлкө — субу суһуох,
Кэрэ билгэ — субу суһуох,
Кэпсээн буолар — субу суһуох.

Хос ырыата.

Таптыыр эбэм — Сизэн Күөлэ

Герасим Ситтинскэй тыллара

Истинник

Сан- дал күн- нээх ы- раас хал- лаан

Са- рыал уо- тун оон- ньоп- пут

Сол- ко нуо- лур са- маан са- йын

Си- мэх о- һуор ан- ньым- мыт

Ту- ла кө- рүүй дьик- ти кэ- рэ

Тап- тыыр э- бэм Сизэн- Күө- лэ!

Саңдал күннээх ыраас халлаан
Сарыал уотун оонньоопут,
Солко нуолур самаан сайын
Симэх оһуор анньыммыт.
Тула көрүүй дьикти, кэрэ
Таптыыр эбэм — Сизэн Күөлэ!

Ыһыах ыһан уруйдуулар
Ырыа-тойук чыычаахтар,
Күнү көрсө көхтөөх үлэ
Күөстүү үллэр, күүһүрэр,
Талаан ырыа, талы дьонноох
Таптыыр эбэм — Сизг Күөлэ!

Чуумпу кизһэ оргууй хаамса,
«Чоһур Таала» аннынан
Дьоллоох олох уотун отто
Дьаарбайаллар пааралар.
Тугун бэрдэй, көрөн үөрүүй,
Таптыыр эбэм — Сизг Күөлэ

Халыма буоругар олортум

Степан Дагаскинов тыллара

Истинник, иэйишлээхтик

Ха- лы- ма буо- ру- гар
о- лор- тум Хам- сыыр күөх
кы- ра- кый бу тии- ти.
саас аа- йы кө- бө- рө
ту- руох- тун кэ- тиэх- тин
Кэ- рэ- чээн киис- тэ- тин.

Халыма буоругар олортум
Хамсыыр күөх кыракый бу тиити.
Саас аайы көбөрө туруохтун,
Кэтиэхтин кэрэчээн киистэтин.

Мин манна кэллэбим аайытын
Саныыбын сааскыны, кэрэни.
Сүрэбим үөрүүлээх ырыатын
Ыллыыбын оҕолуу иэйэммин.

Сырдык да санаалар тыллаллар
Мутукча киистэтин кэриэтэ.
Ол иһин Халыма буоругар
Олортум кыракый бу тиити.

Тиитчээним үүнүөбэ, улаатыа,
Тыал хоту суугунуу туруоҕа,
Мин сырдык иэйиибин санатыа
Субу күөх киистэтэ, туорааҕа.

Халыма буоругар олортум
Хамсыыр күөх кыракый бу тиити.
Саас аайы көбөрө туруохтун,
Кэтиэхтин кэрэчээн киистэтин.

Оболор — инники кэскилбит

Дмитрий Колесов тыллара

Өрө көтөбүллэн, марш тиэмлэтэ

The musical score is written on seven staves in a 2/4 time signature. The melody is in a major key. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. The final line of the score includes a double bar line with first and second endings.

Күн үө- һэ күө- рэ- йэн
тах- сыы- та күө- рэ- гэй
дьиэ- рэ- тэ ыла- лаа- та —
Аан дой- ду о- бо- то
у- һук- тан ай- ма- нар
са- на- та чут- даар- дын. // -бит.

Күн үөһэ күөрэйэн тахсыыта
Күөрэгэй дьиэрэтэ ылаата —
Аан дойду оҕото уһуктан
Айманар саҥата чугдаардын. } икки хос

Ким бары кэнчээри туһугар
Кэскиллээх эйэбэ турунар,
Олонхо даһаны тойугар
Оһоттон олохпут салһанар. } икки хос

Сибэкки кэхтибэт кэрэтэ
Сир үрдүн киэргэтэ туруохтун,
Эйэ, дьол олохпут мэхтиэтэ
Элбэх дьон иэйиитин холбуохтун. } икки хос

Кылбаарар үрдүккэ, кэрэбэ
Кырачаан улаатан тийиэбэ.
Олобу тутууга эрэлбит
Оһолор — инники кэскилбит. } икки хос

Сибэккилэр

Ольга Третьякова тыллара

Көргөөхтук

Си- рэм күөх- түүр хо- нуу- бар
Си- бэк- ки- лэр тыл- лал- лар,
О- җо ай- мах дьо- лу- гар
О- һуор о- йуу буол- бут- тар.

Сирэм күөхтүүр хонуубар
Сибэккилэр тыллалар,
Оҗо аймах дьолугар } икки хос
Оһуор ойуу буолбуттар.

Кэрэчээннэр — кыргыттар
Онно кэлэн оонньооннор,
Олуһун да тупсаннар } икки хос
Сырдыы кыһа сылдыаллар.

Ийэ сирим дуолугар
Иэйии кыымын күөдүтэ
Күннээх халлаан анныгар } икки хос
О, кэрэтиэн, үүммүттэ

Эн ааккын сипсийбит эбиттэр

Степан Дагаскинов тыллара

Истинник, набыллык

Су- лус- тар ха- ра- на киэ- нэ- бэ, со- бо-
-ток бэ- йэ- бэр, миэ- хэ- бэ Дьик- ти-
-ни э- тэр- гэ ды- лы- лар, Дьи- рим-
-нээн им- нэ- нэн ы- лал- лар. О-ну//
// - ты - лар

Сулустар харана кизэһэбэ,
Соботох бэйэбэр, миэхэбэ
Дьиктини этэргэ дылылар,
Дьиримнээн имнэнэн ылаллар.

Ону мин билбэтим, таайбатым,
Таайбакка ыйыта сатаатым.
Туох диэннэр имнэнэр буолтарын
Туоһулаан хоруйу ылбатым.

Элбэби ыйыгтым, сурастым,
«Этин» дигэн көрдөстүм, ааттастым,
«Суох» дириллэр ол үрдүк сулустар,
Сорохтор былыкка умсаллар.

Эмискэ сипсийдим эн ааккын,
Эн ааккын долгуйан ааттаатым.
Онуоха сулустар үөрдүүлэр,
Умайан, күлүмнээн кэллилэр.

Эн ааккын сипсийбит эбиттэр
Эриэккэс ол дыкты сулустар.
Эйиэхэ кэлэрбэр кинилэр
Бу суолбун сырдата тыктылар.

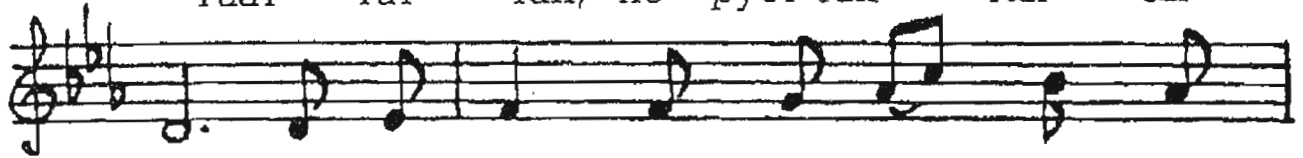
Уруйдан-айхаллан, Былатыан

Герасим Ситтинскэй тыллара

Ньиргиччи

Таат- тат- тан, но- руот-тан тах- сы-

-быт Та- лаан- наах Бы- ла- тыан у- бай-

-быт, Төл- кө- бүт, кэс- кил- бит ту- ну-

-гар Тө- лөн- нөөх тыл- ла- ры Э-

хос ырыата:

-тэ- рин Эн ы- рыан ыч- чак-

-кар ыл- ла- нар, эн аа- тын но- руок-

-кар аат- та- нар- ү- йэ- лэр ту- ха- ры ах- тыл-

-лыан, у- руй- дан- ай- хал-лан, Бы- ла-
-тыан! Сы- мы- // -тыан!

Таатгаттан, норуоттан тахсыбыт
Талааннаах Былатыан убайбыт,
Төлкөбүт, кэскилбит туһугар
Төлөннөөх тыллары этэрин.

Хос ырыата:

Эн ырыан ыччаккар ыланар,
Эн аатын норуоккар ааттанар —
Үйэлэр тухары ахтыллыан,
Уруйдан-айхаллан Былатыан!

Сымыа балыырга түбэхэн,
Сыбыргыыр хоп үөнэ эрийэн,
Эйигин күөгэйэр күннэргэр
Норуот кыр өстөөбө диэбиттэр!

Хос ырыата.

Сахалар саргыбыт туһугар
Охсуспут убайбыт Былатыан,
Ол курдук отутус сылларга
Олохтон барбытын абатыан!

Хос ырыата.

Эн көмүс уңуобун үрдүгэр
Норуотун, бар дьонун аатыттан
Төбөбүн төңкөтөн ааһыахпын
Билбэппин эн ханна сытаргын...

Хос ырыата.

Ньургуһуннаах алааска

Дмитрий Колесов тыллара

Нарыннык

Ньур- гу- һун- наах а- лаас- ка
Ту- ла кө- рө ту- ра- бын.
Туу- ран, үр- гээн ыл- бак- ка
Туох- тан э- рэ саа- ры- бын.

Ньургуһуннаах алааска
Тула көрө турабын.
Тууран, үргээн ылбакка
Туохтан эрэ саарыбын.

Ньургуһуннар үүммүттэр,
Дьоллоох сааһы кэпсииллэр.
Мааны-нарын кыргыттар
Манна кэлбит курдуктар.

Ньургуһуннар элбэхтэр,
Дьону үөрдэр кэрэлэр.
Таптал кыымын уматар
Нарын-намчы тыыннаахтар.

Ньургуһуннаах алааһым
Тоҕо баҕас кэрэтэй!
Аналлаабым тапталым
Аны манна кэлээрэй?..

Ырыам уонна сибэкким

Иван Егоров тыллара

Истинник

Уос- тан аас- пат но- мох- хо

Уот- таах тап- тал кэп- сэ- нэр.

Дьин- нээх да- ба- ны о- лох- хо

Дьик- ти эл- бэх дэ- нэл- лэр

хос ырыата:

Ыл- лам- ма- тах ы- рыа- лар- даах

Ы- рай- да- рын аас- тар- бын,

Сир- гэ үүм- мэт а- йыл- гы- лаах

Си- бэк- ки- ни бул- лар- бын!

Уостан ааспат номоххо
Уотгаах таптал кэпсэнэр.
Дьиннээх даҕаны олоххо
Дьикти элбэх дэһэллэр.

Хос ырыата:

Ылламматах ырыалардаах
Ырайдарын аастарбын,
Сиргэ үүммэт айылгылаах
Сибэккини булларбын!

Ыра санаам кынаттара —
Ырыам уонна сибэкким —
Таптал тыыннаах ымыылара
Түүлбэр эрэ киирэбит.

Хос ырыата.

Дьикти кэрэ ырыалары
Дьону үөрдэ айдарбын,
Сэмэй кыһы долгутаары
Сибэккини ууннарбын

Хос ырыата.

Баҕар, сылаас мичээрдэри
Бэлэктиэбим этэ мин,
Эдэр сааһым күөрэгэйин
Эргитиэбим иккиһин!

Хос ырыата.

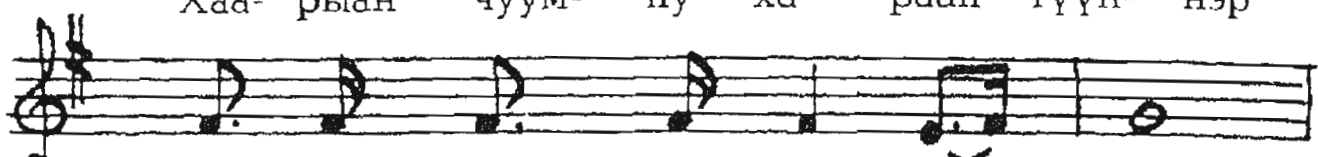
Уйгуурбатын түүннү чуумпу

Степан Дагаскинов тыллара

Долгутуулаахтык

Хаа- рыан чуум- пу ха- раан түүн- нэр

Ха- быр тыас- тан үр- гэн- нэр

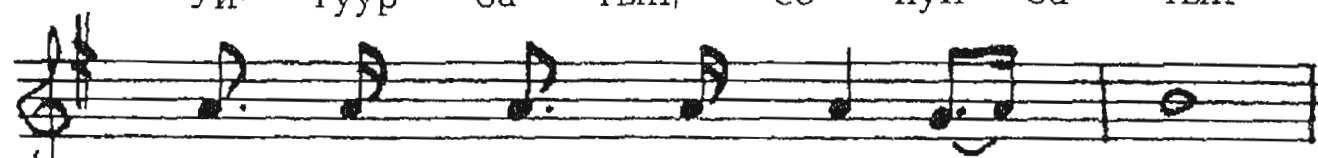
Ха- нгыл ха- ра ат буо- лан- нар

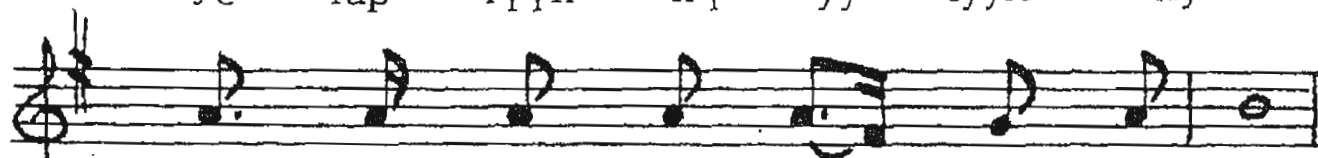
Хам- саан, мөх- сөн ы- лал- лар
хос ырыата:

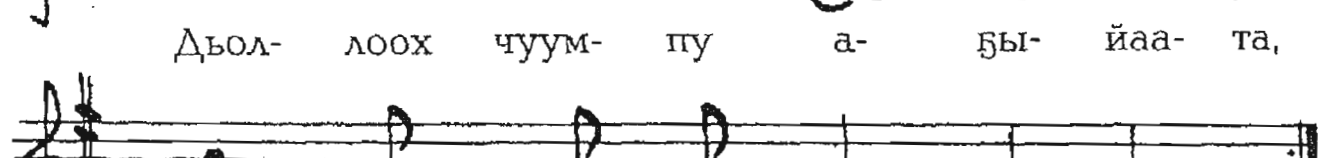
Уй- гуур- ба- тын, со- нуй- ба- тын

Ус- тар түүн- нү уу чуум- пу

Дьол- лоох чуум- пу а- ьы- йаа- та,

Дьон чуум- пу- ну- суох- таа- та.

Хаарыан чуумпу хараан түүннэр
Хабыр тыастан үргэннэр,
Хангыл хара ат буоланнар
Хамсаан-мөхсөн ылаллар.

Хос ырыата:

Уйгуурбатын, соһуйбатын
Устар түүннү уу-чуумпу!
Дьоллоох чуумпу абыһаата,
Дьон чуумпуну суохтаата...

Чуумпу түүннэ биллэллэрэ,
Чуннаан оргууй кэллэллэрэ
Айар иэйии имэннэрэ,
Айар иэйии дьиктилэрэ.

Хос ырыата.

Түүннү чуумпу нууралыгар,
Түүннү чуумпу нусхалыгар
Угуттатан уйа туттар
Улуу, кэрэ, сырдык таптал.

Хос ырыата.

ТҮҮЛҮМ, МИИГИН КӨТҮТҮҮЙ

Степан Дагаскинов тыллара

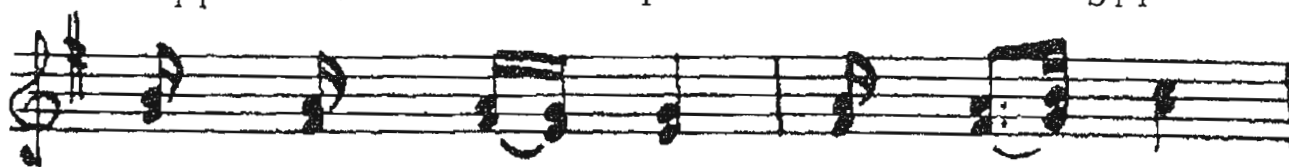
Истинник, ыксаабакка

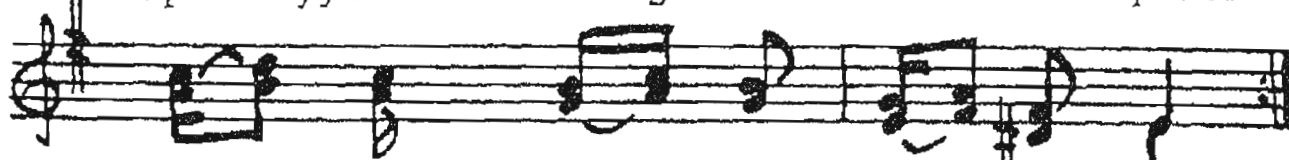
Түү- лүм мии- гин кө- тү- түүй

Түү кы- нак- кар кө- тө- бүүй

Ор- гууй а- бай тал- баа- рыам

Ор- гууй а- бай та- йаа- рыам.

Түүлүм, миигин көтүтүүй,
Түү кынаккар көтөбүүй.
Оргууй абай талбаарыам,
Оргууй абай тайаарыам.

Утуйбутун уйгуурпакка,
Уу-чуумпуну соһуппакка
Тапталаахпар мин тиййиэм,
Талба тылы мин сипсийиэм.

Ону түһээн иһиттин,
Олус үөрэ иһиттин.
Мичээрдээтин, дуоһуйдун,
Минньигэстик утуйдун.

Түүлүм, миигин көтүтүүй,
Түү кынаккар көтөбүүй.
Оргууй абай талбаарыам,
Оргууй абай тайаарыам.

Мин ийэм

Егор Лаптев тыллара

Истинник

Э- мии- йин үү- тү- нэн
эм- сэх- тээн и- рин- ньэх
бэ- йэ- бин биэ- бэй- дээн
Бу си- ри хал- лаа- ны
көр- дөр- бүт сү- хүех- пэр
ту- руо- ран сүүр- дү- бүт
хос ырыата:
Мин и- йэм, күн и- йэм ба- рах-
-сан - Мин и- йэм
күн и- йэм ба- рах- сан

Эмийийн үүтүнэн эмсэхтээн,
Иринньэх бэйэбин биэбэйдээн,
Бу сири, халлааны көрдөрбүт,
Сүһүөхпэр туруоран сүүрдүбүт

Хос ырыата:

Мин ийэм, күн ийэм барахсан,
Мин ийэм, күн ийэм барахсан!

Эн миэхэ куруутун кыһаллан
Эрэйи көрөргүн таайабын.
Ыраата барарбар сайыһан
Ытыыргын аһына саныыбын.

Хос ырыата.

Эйигин үөрдээри, дьоллоору,
Ыарыыгын чэпчэтэ түһээри
Алгыскын толоро сатыыбын,
Үтүөбэ тардыһа сылдыабын.

Хос ырыата.

Эн оҕон — таптаһаах чыычаабын —
Эйиэхэ анааммын ылыыбын.
Олоҕум ырааһын, сырдыгын
Барытын эйиэхэ аныыбын.

Хос ырыата.

Хампа күөх хатыннар

Наталья Борисова тыллара

Хамсаныылаахтык

О- бо сыл- дыан о- лор- ду- бут

Ха- тын- нар- быт у- лаап- пыт- тар

Ос- куо- ла- быт тиэр- гэ- ни-

-гэр сэ- лэ- лэ- нэ
хос ырыата:

сиэт- тис- пит- тэр. Ха- тын- нар,

ха- тын- нар хам- па күөх

ха- тын- нар хаа- рыан- наах

ха- тын- нар.

Обо сылдьан олордубут
Хатыннарбыт улаппыттар,
Оскуолабыт тиэргэнигэр
Сэлэлэһэ сизэттиспиттэр.

Хос ырыата:

Хатыннар, хатыннар,
Хампа күөх хатыннар,
Хаарыаннаах хатыннар!

Ыраах сылдьар түгэnnэрбэр
Ахтылҕаны аһарардыы
Көстөллөр дии, мин харахпар
Кэмчиэрийбит кийиит кыыстыы.

Хос ырыата.

Түлэй түүлүн түһүүр түүлбэр,
Санньар курус санааларбар
Умнуллубат обо саастыы
Далбаатыыллар оргууй алгыы.

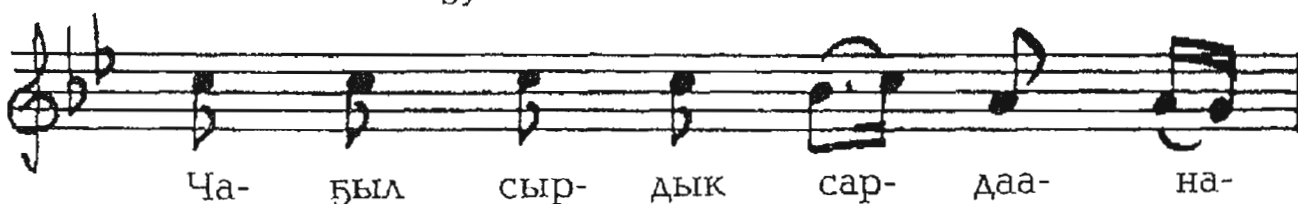
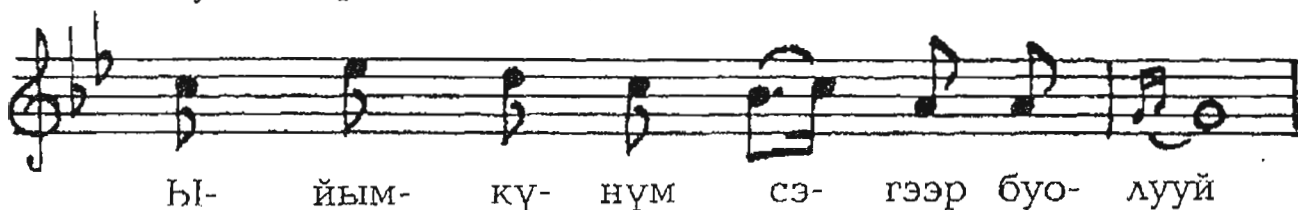
Хос ырыата.

Үйэлэргэ аналым

Семен Капитонов тыллара

Истинник

Олох унун суолун устун
Айанныырбар аргыс буолууй.
Мунар-тэнэр түлүк түүммэр
Ыйым-күнүм, сэгээр, буолууй.

Хос ырыата:

Оччобуна хатынчааннар,
Чабыл сырдык сардааналар
Буолуохтара биһиэхэҕэ
Таптал талы симэхтэрэ.

Истий, истинг көрдөһүүбүн,
Илиигин эн мизэхэ уунууй.
Сүрэхтэрбит, үөрүг-көтүг,
Өрүү бииргэ ыллаан-туойун!

Хос ырыата.

Үйэлэргэ аналлаабым,
Аналбынан ааттанаарыый.
Сырдык ыра сарыалчааным,
Көрдөһөбүн, эн ылыныый.

Хос ырыата.

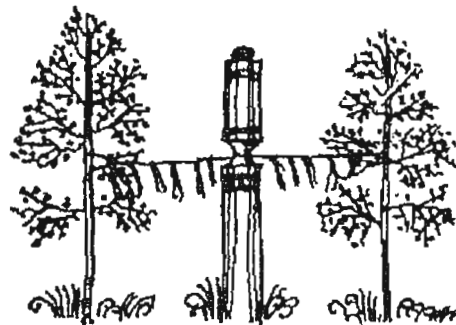
Чараннар эмиэ ыллыылар

Истинник

Иван Егоров тыллара

Эн ис- тээр ха-йаан да ис- тээр Э- риек-
-кэс но- мох- ман-на баар Чу- рап-
-чы сыр- дык түү- нү- гэр ча- ран-
-нар э- миэ ыл- лыыл- лар. Ол ы- хос ырыата:
-рыа сыр- дык тыы- ны- гар О- лох-
-пут и- хин ох- сус- пут. Бар дьо-
-нун дьо- лун ту- ну- гар буул- дыат-
-тан ө- лөн ох- ту- бут э- дэр
Уол хор- сун сү- рэ- бэ күн бү-
-гүн түөс- кэр тэ- бие- бэ. Кыыс о-// -бэ.

Эн истээр, хайаан да истээр
Эриэккэс номох манна баар,
Чурапчы сырдык түүнүгэр
Чараннар эмиз ыллылар.
Ол ырыа сырдык тыныгар
Олохпут иһин охсуспут,
Бар-дьонун дьолун туһугар
Буудьаттан өлөн охтубут
Эдэр уол хорсун сүрэбэ
Күн-бүгүн түөскэ тэбиэбэ.
Кыыс оҕо уоһун сылааһын
Күндүтүн таптаан билбэтэх,
Ааннаабыт уоттаах сэрииттэн
Алаһа дьибэ кэлбэтэх
Саллаат уол аата ааттанар,
Сааскы түүн сиккиэр тыалыгар.
Көрүөбүн күөх түүннэ куруук
Күөх дуолу, күөгэйэр хатыны
Хараххыт харатын курдук
Харыстаан, ытык чараны.
Ааспыт кэм нүһэр куолаһын
Аймана бүгүн истиэбин...

Устар кэрэ Алаһыайым

Егор Лаптев тыллара

Истинник, тардыбакка

Бул-чут суо- лун кур-дук буо- лан, бу-гул- дьу- йан

то- ку- ру-йан тонг муус буо- ру, тыа- ны тыы- ран,

Ү- гүс күө- лү Сиэ- ни тар- дан Ус- тар кэ-рэ

А-ла-һыа-йым о-лус тап-тыыр А-ла-һыа-йым//А-ла-һыа-йым

Булчут суолун курдук буолан,
Бугулдьуйан, токуруйан,
Тонг муус буору, тыаны тыыран,
Үгүс күөлү, сиэни тардан
Устар кэрэ Алаһыайым,
Олус таптыыр Алаһыайым.

Күлүмүрдүүр күнтэн күлбүт,
Ыраас уута дьэрэлийбит,
Ото, маһа хойдон үүммүт,
Оһуор силик киэргэллэммит
Өрүсчээним Алаһыайым,
Өрүү кэрэ алаһыайым

Манна мааны Кыыс-Куолар
Кытылларын киэргэтэллэр,
Таптал уотун кыымын сабан
Имнэнэрдии мичээрдииллэр.

О, мин таптыыр Алаһыайым,
Олус кэрэ Алаһыайым.

Күөх унаар ходуһам

Көргөөхтүк

Егор Лаптев тыллара

Күө- гэ- йэн са- нья- ран Күөх у- наар
хо- ду- һам, Көп өл- гөм от тах- сан
кө- рүс- түн хо- ду- һам

Күөгэйэн, саныаран
Күөх унаар ходуһам,
Көп-өлгөм от тахсан
Көрүстүн ходуһам.

Бу манна күөрэгэй
Ырыата дьиэрэйэр,
Хонуубар дэлэгэй
Дьэдьэнэ тэтэрэр.

Ол онно оҕолор
Отоннуу сыдьаллар,
Оонньооннор ойолор,
Олуустаан ылыылар.

Кылбангыыр хотуурбун
Кылаанын таптайдым,
Кырачаан сизн уолбун
Көтөхтүм, сылаатым.

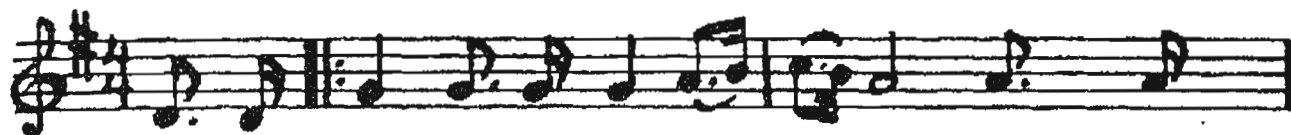
Мүөт сыттаах сып-сылаас
Салгынга хамсыыбын,
Өн-илгэ сымнаҕас
Күөх отун дайбыыбын.

Сыыбыргыыр, сырылыыр
Сып-сыты хотуурум,
Тэлгэнэн хаалахтыыр
Хоп-хойуу күөх отум.

Бу ытык кырдыбас куоратым

Егор Лаптев тыллара

Өрө кууруулээхтик

Ха- лы- ма ө- рү- хүм биэ- рэ- гэр Түн бы-

-лыр күн дьо- лун ал-баан- нар сир сыр-

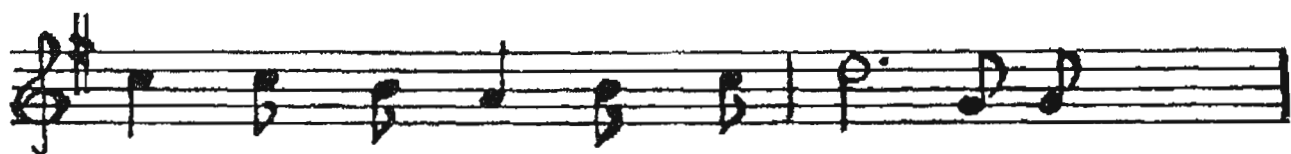
-дык түн- нү- гэр тэн- нээн- нэр Нууч- ча-

-лар куо- рап- пын туп- пут- тар бу ы-

-тык кыр- ды- бас куо- рап- пын. Бу Ор-

-то Ха- лы- ма куо- рап- пын бу ы-

-тык кыр- ды- бас куо- рап- пын. Бу Ор-

-то Ха- лы- ма куо- рап- пын. Ат- ты- // -пын

Халыма өрүһүм биэрэгэр
Түн былыр күн-дьолу албааннар,
Сир сырдык түннүгэр тэннээннэр
Нууччалар куораппын тупсуттар.

Бу ытык кырдыбаҥас куораппын — } икки хос
Бу Орто Халыма куораппын.

Аттыгар өрүһүм күлүмнүүр,
Чуумпуран-нуурайан ылбахтыыр.
Ардыгар, долгуннуур-үрүҥнүүр,
Кытылын өҥ уунан ыспахтыыр.

Бу ытык кырдыбаҥас куораппар — } икки хос
Бу Орто Халыма куораппар.

Хомолто, үөрүү да аргыстаах
Үйэлэр буомнарын туораата.
Бараммат быйаннаах-уйгулаах
Халыма сиригэр сырдаата

Бу ытык кырдыбаҥас куоратым — } икки хос
Бу Орто Халыма куоратым.

Кэрэттэн кэрэбэ угуйан,
Билиигэ-көрүүгэ уһуйан
Бар-дьоммор үтүмэн үтүөлээх
Барбарар, улаатар кэскиллээх

Бу ытык кырдыбаҥас куоратым — } икки хос
Бу Орто Халыма куоратым!

Көрдөлөбүн, Сизн Күөл

Степан Дагаскинов тыллара

Вальс тиэмнэтэ

А-бал дуу Сизн- Күөл ал-гыс-таах уу-гут-
-тан ку-лу дуу Сизн- Күөл
ку-рус-таал уу-гут-тан Дьик-ти да
но-мох-тор дьиэрэй-бит э-бит-тэр. Ы-тык
уун ту-һу-нан Ы-лыыр уун ту-һу-нан.

Абал дуу, Сизн Күөл,
Алгыстаах уугуттан.
Кулу дуу, Сизн Күөл,
Курустаал уугуттан!
Дьикти да номохтор
Дьиэрэйбит эбиттэр:
Ытык уун туһунан,
Ыллыыр уун туһунан.

Ып-ыраас уугуттан
Ыймахтаан ылбыттар
Ырыаһыт буолбуттар,
Тойугу тупшуттар.
Амсат дуу, уугуттан,
Абал дуу, уугуттан:
Мин эмиэ ылыахпын,
Мин эмиэ туойуохпун!

Утахпын ханнара
Уугуттан истэрбин,
Тойукпар үөр кубан
Лонкура иһиллиэ,
Кырдалгар үңкүүлүүр
Кыталык көтөрүң
Кырыымпа куолаһа
Кыттыһыа ырыабар!

Абал дуу, Сизэҥ Күөл,
Алгыстаах уугуттан.
Кулу дуу, Сизэҥ Күөл
Курустаал уугуттан.
Абал, биир ытыста,
Абал, биир ыймахта,
Абал, биир утахта,
Абал, биир таммахта!..

Индигир ураугэр

Степан Дагаскинов тыллара

Истинник, сэргэхтик

Ин- ди- гир э- бэ- бит
үр- аү- гэр, киэн, кэ- тит
хал- лаа- нын кү- лү- мэр
кы- рыым- па нап- на- рын
кы- ла ауу, кы- ры- лы
тар- дыл- лан ту- рар ауу?-
Дык- ти да дор- боо- ну
ис- тэ- бин, Дык- ти да
ы- рыа- ны ис- тэ- бин //
ис- тэ- бин.

Индигир эбэбит үрдүгэр,
Киэн, кэтит халлаанын күлүмэр
Кырыымпа нап-нарын кыла дуу,
Кырылыы тардыллан турар дуу? —
Дьикти да дорбоону истэбин,
Дьикти да ырыаны истэбин.

Кырыымпа ол нарын кылларын
Кыталык таарыйан ааһар дуу,
Эбэтэр суһуофун тараары
Эдэр кыыс таарыйан ылар дуу? —
Дьикти да дорбоону истэбин,
Дьикти да ырыаны истэбин.

Арааһа, бу маннык ырыанан,
Абылыр нап-нарын тылынан
Таптыырбын мин этиэх эбиппин,
Тапталбар сипсийиэх эбиппин —
Дьикти да дорбоону истэбин,
Дьикти да ырыаны истэбин...

Эйиэхэ мин ырыа бэлэхтиим

Христофор Горохов тыллара

Истинник

Э-йиэ-хэ мин ы-рыа бэ-лэх-тиим
үүт ту-ран ну-һа-ран сар-сыар-да
Хо-мус-пун Са-ха-лыы э-ти-тиим
Сүүс а-раас куо-ла-һы чуг-даар-да //суу-ла-та

Эйиэхэ мин ырыа бэлэхтиим,
Үүт тураан нуһаран сарсыарда.
Хомуспун сахалыы этитиим,
Сүүс араас куолаһы чугдаарда.

Эйиэхэ мин ырыа бэлэхтиим
Маннайгы күммүтүн эргитэ,
Ол ааспыт сыллартан мичээрдиим
Күн ууруур ылығын сэгэтэ.

Эйиэхэ мин ырыа бэлэхтиим
Дьолбутун кубалыы сырдата.
Инники кэммитин симэтиим
Сибэкки ыһыаҕар суулата.

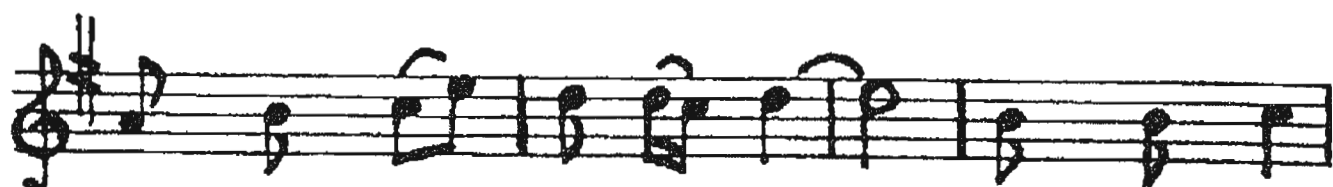
Көмүлүөк

Тиэтэйбэккэ, истинник

Егор Лаптев тыллара

Кө- мү- лүөк аал уо- та у- ма- йан, ба- ла- ҕан

дьиэ сыр- даан, сы- лы- йан Күөс, чаан- ньык,

-лэп-пиэс- кэ бу- ха- ра, То- йук- сут

дуо- ра- та туо- йа- ра.

Көмүлүөк аал уота умайан,
Балаҕан дьиэ сырдаан, сылыйан,
Күөс, чааннык, лэппиэскэ буһара,
Тойуксут дуората туойара.

Кыһынны хараҥа киэһэҕэ
Кый ыраах айантан истэххэ
Көмүлүөк кытыастар үөлэһэ
Кыымнанан олус да үөрдэрэ.

Көмүлүөк хотугу дойдуга
Күн буолбут, күммүтүн солбуйбут.
Дьэ, ону кэриэстээн музейга
Билигин көрүүгэ бу турбут.

Өбүгэ буор симии оһоҕо —
Көмүлүөк сахабыт оһоҕо
Куруутун аал уота умайдын,
Бар-дьоммун аһаттын, албаатын!

Эбээбэ эбэрдэ

Петр Тобуруокап тыллара

Үөрүүлээхтик

Э- йэ- бэс- тэй э- бэр- дэ
Э- йиэ- хэ- бэ ти- риэр- дэ
Сизн- чик- тэ- ринг кэл- ли- бит.
Сиэт- ти- нэм- мит киир- ди- бит
Э- бээ- чик- кээ э- бээ- кээ
Э- бээ- чик- кээ чэ- чик- кээ
Э- бээ- чик- кээ э- бээ- кээ.

Эйэбэстэй эбэрдэ
Эйиэхэбэ тириэрдэ
Сизнчиктэринг кэлибит,
Сиэттиһэммит киирдибит.

Хос ырыата:

Эбээчикээ, эбэкээ,
Эбээчикээ, чээчиккээ,
Эбээчикээ, эбэкээ!

Таптыг көрөр харагын
 Чагыл күннүү сылыгар,
 Көмүс баата баттагын
 Күндүл күннүү уоскутар.

Хос ырыата.

Эйэбэстэн эйэбэс,
 Истин, итии эбэрдэ!
 Күүскэ-уохха эбиллэр
 Күннүү сылаас эбэрдэ!

Хос ырыата.

Эмчит бэрдэ эбээн кыыһа

Егор Лаптев тыллара

Истинник

Үө-рэн кө-төн э-лэстэ-нэн кө-рөн, ис-тэн
 чэ-мэ-ли-йэн ү-чү-гэй-кээн мөс-сүөн-нээх-хин
 кэ-рэ дык-ти бэ-йэ-лээх-хин эм-чит бэр-дэ
 э-бээн кыы-һа, эм-чит бэр-дэ э-бээн кыы-һа
 э-бээн кыы-һа.

Үөрэн-көгөн элэстэнэн,
Көрөн-истэн чэмэлийэн,
Үчүгэйкээн моссүөннээххин,
Дьикти-кэрэ бэйэлээххин.

Хос ырыата:

Эмчит бэрдэ эбээн кыһа,
Эмчит бэрдэ эбээн кыһа!

Күн дьонугар абыралаах
Көмөлөргүн көрөн сөхтүм,
Айыылартан айдарыылаах
Албастаргар сүгүрүйдүм.

Хос ырыата.

Мин эйиигин дьэрэкээннээх
Сир симэбэр дьүөрэлээтим.
Ис-испитгэн иэйиилэрдээх
Иһирэхтик сөбүлээтим.

Хос ырыата.

ДОМ ИНИ ДОМ !

Егор Лаптев тыллара

Ө- бү- гэ- лэр ү- гэс- тэ- рин ү- түө кэ- рэ
Ө- рүт- тэ- рин би- хи- рээн-нин үө- рэ- тэн- нин
Би- лиинг кө- рүүн эл-бээн ис- тин ал- гыс буол- лун
Дом-и- ни дом Ал-гыс туол-лун дом и- ни дом.

Өбүгэлэр үгэстэрин
Үтүө, кэрэ өрүттэрин
Биһирээннин үөрэтэннин
Билиин-көрүүн элбээн истин.
Алгыс буоллун, дом ини дом!
Алгыс туоллун, дом ини дом!
Аньыы, сэт-дьай эйиигиттэн,
Аттыгыттан арабыстын.
Оһол, ыарыы эрэйиттэн
Үрүн Айыы харыстаатын!
Алгыс буоллун, дом ини дом!
Алгыс туоллун, дом ини дом!
Айар-тутар үлэбинэн
Уйгу-быйан бэрдин уһан.
Кыһалбаба көмөбүнэн
Махтал ылан, дьонтон хайбан.
Алгыс буоллун, дом ини дом!
Алгыс туоллун, дом ини дом!
Дьиэбэр эйэ сып-сылааһа,
Истин таптал олохсуйдун.
Дьоллоох олох тулааһына
Тойон сэргэн туругурдун!
Алгыс буоллун, дом ини дом!
Алгыс туоллун, дом ини дом!

Дьүкээбил

Петр Еремеев тыллара

Тэтимнээхтик

Кус-тук а-раас ө-нү- нэн Ку-таа-ла-нар мин ту-лам

Дол-гун-ну-ран, дол-гул-дьу-йан Дьү-кээ-би-лим ба-рах-сан

Оч-чо-бу-на эн дуу-һан Оон-ньуон ыл-һан ба-һа-рар

Бэ-йэ-бит-тэн а-рах-сан Үр-дүк дьол-го дьу-лу-һар

Кустук араас онүнэн
Кутааланар мин тулам
Долгуннуран, долгулдьуйан
Дьүкээбилим барахсан.

Оччобуна эн дууһан
Оонньуон ылыан баһарар
Бэйэбиттэн арахсан
Үрдүк дьолго дьулуһар.

Сиртэн тэйэн тирэнэн
Көтөн үөһэ курулуур,
Харах ылбат үрдүгүттэн
Хатааһылы сурулуур.

Оннук кэрэ көстүүттэн
Олох ыарын умнаһын,
Сапас оонньуур салгынын
Түөскэр сайа тыынаһын.

Ырыа төрүүр ылланаары

Петр Еремеев тыллара

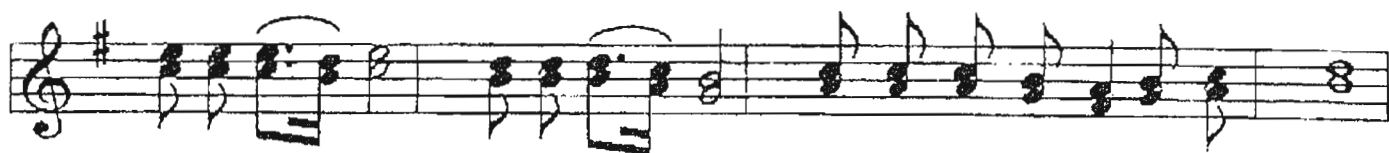
Үөрүүлээхтик

Ы-рыа тө-рүүр ыл-ла-наа-ры Ы-тык маа-ны хас ыал аа-йы

Кыы-һыр-бы-ты ы-ма-таа-ры Ыал-дьы-бы-ты ыа-рыы-лаа-ры

Ы-рыа кө-нүл кө-төр үө-рүүм Ы-раас сыр-дык киир-бэт кү-нүм

Ы-ра ба-ға са-наа-ла-рым Ы-ңы-рар киэн ыл-лык-та-рым

Ырыа төрүүр ылланаары
Ытык мааны хас ыал аайы,
Кыыһырбыты ыматаары,
Ыалдьыбыты ыарыылаары.

Хос ырыата:

Ырыам көнүл көтөр үөрүүм,
Ыраас, сырдык киирбэт күнүм,
Ыра баға санааларым,
Ыңгырар киэн ыллыктарым.

Бiрyа төрүүр ылланаары
Санньйбыгы саататаары,
Кэскиллээххэ кынаттаары,
Үөрүү дьолун бэлэхтээри.

Хос ырыата.

Бiрyа төрүүр ылланаары,
Сылайбыкка күүс угаары,
Уйан-нарын дууһалаары,
Таптыыр-үөрэр сүрэхтээри.

Хос ырыата.

ИЙИНЭЭБИТЭ

"Ылыыыр уулусса" олохтообо. <i>С.Дагаскинов</i>	3
Дойдулаахпыт биһи биир. <i>Е.Лалтев</i>	5
Үрэх унгуор. <i>А.Попов</i>	7
Биллибэт саллаат унгуобар. <i>Г.Ситтинскэй</i>	8
Ити дыкти оһуокай. <i>И.Егоров</i>	10
Дьүкээбилим уотутар. <i>Е.Лалтев</i>	12
Хаар кыраай вальса. <i>С.Дагаскинов</i>	14
Кубалар. <i>Г.Николаев</i>	16
Сайылыгым. <i>М.Прокопьева</i>	18
Ходуһаба. <i>А.Григорьева</i>	20
Кэлий, күүтүөм добоччугуом. <i>В.Барабанскэй</i>	21
Кэтэрийнэ Захарова кэриэһигэр. <i>С.Дагаскинов</i>	22
Ылыабын, нап-намыын ырыаны. <i>С.Дагаскинов</i>	24
Туйаарыма, ыраатыма. <i>Н.Михалева</i>	26
Кэрэ-Куоларга. <i>С.Дагаскинов</i>	28
Суһуох туһунан ырыа. <i>С.Дагаскинов</i>	30
Таптыыр эбэм — Сизэн Күөлэ. <i>Г.Ситтинскэй</i>	32
Халыма буорутар олортум. <i>С.Дагаскинов</i>	34
Оболор инники кэскилбит. <i>Д.Колесов</i>	36
Сибэккилэр. <i>О.Третьякова</i>	38
Эн ааккын сипсийбит эбиттэр. <i>С.Дагаскинов</i>	39
Уруйдан-айхаллан, Былатыан. <i>Г.Ситтинскэй</i>	41
Ньургуннаах алааска. <i>Д.Колесов</i>	43
Ырыам уонна сибэкким. <i>И.Егоров</i>	44
Уйгуурбатын түүнүгү чуумпу. <i>С.Дагаскинов</i>	46
Түүлүм, миигин көтүтүүй. <i>С.Дагаскинов</i>	48
Мин ийэм. <i>Е.Лалтев</i>	49
Хампа күөх хатыннар. <i>Н.Борисова</i>	51
Үйэлэргэ аналым. <i>С.Капитонов</i>	53
Чараннар эмиэ ылыылар. <i>И.Егоров</i>	55
Устар кэрэ Алаһайым. <i>Е.Лалтев</i>	57
Күөх унаар ходуһам. <i>Е.Лалтев</i>	58

Бу ытгык кырдыаҕас куоратым. <i>Е.Лаптев</i>	59
Көрдөһөбүн, Сизэн Күөл! <i>С.Дагаскинов</i>	61
Индигир үрдүтэр. <i>С.Дагаскинов</i>	63
Эйиэхэ мин ырыа бэлэхтиим. <i>Х.Горохов</i>	65
Көмүлүөк. <i>Е.Лаптев</i>	66
Эбээбэ эбэрдэ. <i>П.Тобуруокап</i>	67
Эмчит бэрдэ эбээн кыһа. <i>Е.Лаптев</i>	68
Дом ини дом! <i>Е.Лаптев</i>	70
Дьүкээбил. <i>П.Еремеев</i>	71
Ырыа төрүүр ылланаары. <i>П.Еремеев</i>	72